

„Edinost“

z naša enkrat na dan, razen nedelj in
izjaskov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se upravlja
na ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nč.);
leven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon Str. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbu

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

0 agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini.

Delegacije so za l. 1902. že pričele
svoje delo. Novine pa so gledé na to iz-
pregovorile o zunanjih politiki, in začudí se,
da se vprašanja o Bosni in Hercegovini
kar čisto nič ne spominjajo. Človek bi sodil,
da je v okupovanih deželah že vse v redu,
ali pa da je poseben vpliv prisilil žurnali-
stiko k molčanju.

Lanskega leta bi se bila morala ob-
hajati petindvajsetletnica vstanka na Bal-
kanu, vstanka, za kateri so se navduševali
Slovani v obče, ker so se nadejali, da je
započela doba za zboljšanje položaja tr-
pečih bratov v turškem podanilstvu. Tega
spomina pa Slovani niso posebno ali pa
čisto nič praznovali, bodisi, ker pre-
nagroma pozablajo važne zgodovinske
dogodke, bodisi, ker vidijo, da na Bal-
kanu je še mnogo hudega, če ne hu-
šega, nego pred 25 leti.

Če se ozremo zgolj na usodo Slovanov
v Bosni in Hercegovini, predstavlja se nam
v teh deželah položnje, ki je vse drugo
nego veselo.

Zadnjega polulettja je izišlo več knjig
in spisov na nemškem, francoskem, ruskem
in drugih jezikih, z namenom, da bi pre-
dočili zgodovino in sedanje razmere Bosne
in Hercegovine. Znano je, da so se tudi
poprej priobčevali razni opisi in popisi teh
dveh dežel; a izdajali so se na podstavi pre-
naglega, nepopolnega ali pa nalašč pri-
stranskega opazovanja in presojevanja. V
obče se je utrilo menenje, da o Bosni in
Hercegovini je težavno spoznati dejstva in
resnico. Tudi ti, ki so se hoteli s poto-
vanjem in lastnim ogledovanjem prepričati
o dejanskih razmerah, niso prišli stvarno
do živega. Tujec, ki potuje po teh deželah,
ogleduje si vse bolj z glavnih cest in mest
in ne dobiva zlehka pravih tolmačev, naj-
manj pa takih, ki so tu doma, in ki sami
preživljajo vse izpremembe. Zato moramo
biti hvaležni tistim, ki nam dajajo poro-
čila iz dolgoletnih lastnih opazovanj in pa
iz nagona, da bi koristili prvotnemu in
glavemu naseljenju Bosne in Hercegovine.

Med take označevalce stvari spada
tudi spis Božidara Nikasiničev, ki
ga je letošnjo zimo pričel priobčevati v
napovedanih 4 zvezkih.*)

*) Bosnien und die Hercegovina unter der Ver-
waltung der oesterreichisch-ungarischen Monarchie und

Prvi zvezek govori o Berolinskem kon-
gresu in potem o bistvenih točkah kme-
tijskega gospodarstva ali agrarnega vpra-
šanja. Pisatelj tega dela, o katerem je treba
želeti, da v resnici izide v naznanjeni ce-
loti, je sam prebival okolo 20 let v za-
sednih pokrajinah ter se bavil na mnogo
stranij z ondotnim javnim življenjem. On
izrecno povdarja, da govori samo resnico,
če tudi je grenka in huda, in da prevzemlje
vso odgovornost za svoje razpravljanje. On
noče dražiti, pač pa nagibati čitatelje k
premisljevanju. Ne vodi ga nikaka poli-
tična tendencija, temveč samo »pravično
presojevanje človeških čustev.«

Mi sami smo imeli priliko govoriti še
z drugimi možmi o pisatelju tu navedenega
dela, in ti so nam zatrčili, da Nikasinič
govori resnico in da le v malenkostih pre-
tirava kaj tu pa tam. Mi imamo torej važen
iztočnik pred seboj, iz katerega moremo
z dobro vestjo snovati si prepričanje o po-
loženju slovanskega naseljenja Bosne in
Hercegovine.

Nikasinič razklada v jedrnatih po-
tezah vzroke večkratnih vstankov, ki so se
ponavljali v teh deželah v prošlem stoletju.
Glavni vzrok pa je bil vedno v neugodno-
sti kmečkega gospodarstva. Skupno
naseljenje je bilo in je ostalo izključno kme-
tijsko, in ako je bilo pritiskano, čutilo je
ta pritisk v kmetijstvu. Tekom stoletij tur-
škega podjarmljenja so se bile razmere raz-
vile tako, da je večina slovanskega naseljenja
prišla v popolno gospodarsko zavisnost od
posestnikov in veleposestnikov. Ta večina
je ostala krščanska, manjšina pa, ki se je
redila od večine, je bila ali pa postala mo-
hamedanska. Večina je sestajala iz pravo-
slavnega srbskega naseljenja; katolikov,
ki se priznavajo k Hrvatom, je bilo le malo.

Ti, ki obdelujejo zemljo, se zovejo
kmetje tudi v Bosni in Hercegovini, kakor
pri nas. Veleposestniki in v obče posestniki
pa se imenujejo age in begi. Poslednji
so nekako bolj aristokratskega značaja.

Kmetje so dajali davek v desetini,
in sicer ne v denarju, temveč v blagu in
cenitev desetine se je vršila razumno
kmetom ugodno, ker med cenitelji je bila
die oester.-ungar. Balkanpolitik. Eine politisch-oeko-
nische Darstellung gegenwärtiger Zustände in 4 Bän-
den. Verfasst von Božidar Nikasinič. I. Band:
Berliner Congress 1876. und die Agrarfrage. Preis 6
Kronen. Berlin 1901. Commissionsverlag von Thor-
mann & Goltzsch.

župniščem in cerkvijo je bila prava gneča.
A sedaj so dospeli še ti iz Touzetina!

»Ali svatje še niso šli v cerkev?« so
vprašali prišleci.

»Ne.«

»Torej počakamo.«

Ciril je stopil tesno k zidu, toda tako,
da bi ga nihče ne videl. Poznali so ga tukaj
itak vsi, toda on ni hotel, da bi se mu sme-
jali, ali ga pomilovali. Toda — kdo se bo
neki menil ob času svatbe za nekakega bo-
jazljivega v kotu!

Ded je povlekel Cirila za rokav.

»Neveš-li, kaj nameravajo naši?«

»Ne vem. Vprašal sem jih že, toda
obljubili so mi odgovoriti pozneje. Rad bi
zbežal odtod na konec sveta, toda moram
baje še za trenutek počakati, potem pa me
pospremitjo k Terezinskim vratom.«

Zvonovi v Kameniskem zvoniku so se
oglasili v drugič in ta številna množica je
jela gomazeti kakor mravljišče, ako vržemo
nanj zrno peska.

»Že gredo! vidite? Že odhajajo iz žup-
nišča: Klarica v mladeničem, Zamecki z dru-
žico, za njimi gospod župnik — Marijeta.«

In vsakdo je iskal kako vzvišeno me-
sto, vsakdo tiščal naprej, le da bi vse dobro

večina taka, da je tudi proti svoji volji
cenila kmetu v prid.

Zemljišni posestnik ni mogel samo-
voljno postopati nasproti svojemu kmetu.
Ni ga smel pregnati z zemlje, če ni bil
vzrok v tem, da je kmet popolnoma zane-
marjal obdelovanje. Posestnik ni mogel
kmetu nič storiti, dokler je vsaj tretjino
zemlje obdeloval. Kmet pa je mogel po-
sestniku odpovedati le po spravljeni letini
in obdelani zemlji. Ako je kmet umrl, in
so ostali za njim poleg udove majhni
otroci, jih posestnik ni mogel pregnati, če
je vdova nadaljevala obdelovanje z dni-
narji ali pa s pomočjo vaščanov. In ko so
otroci odrasli, obdelovali so oni dalje isto
zemljo, kakor poprej oče.

Kmet je dajal posestniku njegov delež
le v prid elkih, in sicer tudi že posprav-
ljenih, a merilo se je še le potem, ko se
je odvzelo, kar je potreba za seme.

Naseljenju je bilo dovoljeno pasti na
državnem posestvu, torej na polju in po
gozdih.

Desetino so določevali takó-le: ko je
dozorelo žito, so je šli cenit na polje: de-
setinar, krajni načelnik in pa najemnik
(kmet) in še jeden mož z njim. Taka ko-
misija je vedno pravično razsojevala za
kmeta, ker 2 tretjini cenilcev ste bili iz
naseljenja. Ako je med tem vremenska
nezgoda poškodovala pridelek, je šla ista
komisija cenit škodo, da so potem prime-
ren del odbili pri desetini. Če pa je vre-
menska nezgoda zadela po cele občine, je
poseben vladarjev ukaz opustil ves davek.
Za oddajanje desetine je bilo četrta leta
časa. Poprej se ni smela izvršiti eksekucija,
in še ta je bila osebna, ne pa stvarna.

Iz takega sistema, ki je bil še posebe
določen z dne 22. sept. 1859., je razvidno
dvoje: prvič, da turška gospodstva je ščitila
interese kmeta nasproti posestniku; dru-
gič, da je kmetu ostajalo vsaj šest de-
setin vsega pridelka, in to radi tega,
ker je državni davek in pa delež posest-
nikov oddajal v pridelkih. Naseljenje
je živelo po uboštvi, vendar pa bez stra-
danja.

Nikasinič primerja položnje kmetov
za turške in današnje avstrijske uprave.
O tem — pravi on — ne smemo gledati
na razne razglase, ker se dajejo različno
razkladati, temveč zgolj na dejanske
razmere.

videl. Samo Ciril se je tiščal k pokopališčnemu
obzidju; samo on, ko so vsi stopali na prste,
je pobesil glavo ter si z vojaško čepico pok-
ril lice.

Noge so se mu tresle, v glavi mu je
šumela kri; sreča, da je bil naslonjen na
zid, ker sicer bi bil padel.

»Urno, Ciril, že so tukaj!«

»Naj bodo!«

»Pojdi urno!«

»Kam?«

»Tje bliže k cerkvenim vratom.«

»Ali imate res takšno vest; hočete-li, da
naj bom ondi središče sramote in posmeba?«

— Torej samo radi tega ste šli semkaj z
meno, radi tega ste me zadrževali? A ven-
dar nisem storil nobenemu nič žalega!«

»Ne govori nič, le urno pojdi!«

»Ne pojdem!«

Toda Ciril se je zaman upiral. Pritekla
sta dva mladeniča, prišla ga pod pazduho
ter se prigneta ž njim pred cerkvena vrata.

»Tukaj stoj! Ako le hočeš biti nepo-
znan, pa si med tem zakrij obraz! A vi,
fantje, roke sem! napravimo verigo!«

Kakor bi trenil so se približali touze-
tinski junaki, prišli se za roke in veriga je
bila gotova. Gledalci niso vedeli, kaj to po-

Zgorej smo omenili, da za turške vlade
je dajal kmet posestniku tretjino, ki se je
določila še le v skednju. Današnja de-
želna vlada pa je z naredbo od 18. jun.
1880. ta turški zakon preklicala ter spre-
menila v toliko, da se tretjina za po-
sestnika določuje zgolj na pod-
stavi cenitve za desetino. In se-
danja cenitev desetine se vrši neugodniše,
nego za turške vprave.

Nikasinič pravi gledé na to spre-
membo, da so vsled nje nastale velike in
nepregledno škodljive posledice. Sila teh
škodljivih posledic je spravila
kmečko ljudstvo Bosne in Her-
cegovine na beraško palico.

Ta naredba, ki sestaje iz malo besed,
je provzročila, da danes se v obče ne
more več govoriti o kmetijstvu v Bosni in
Hercegovini, po pomenu takega kmetij-
stva tu ni več. Ono se popolnoma zane-
marja, ker kmetu ne ostaje družega, nego
postaviti se v vrsto dninarjev. In zakaj so
razglasili tako naredbo? Nikasinič odgo-
varja takó-le: Vsa zemljišča so malone
izključno posest mohamedancev; najemniki
pa so kristijani, med katerimi imajo po
številu in pomenu grško-vstolčni Srbi prvo
mesto. Vsa politična sila se od začetka oku-
pacije obrača proti grško-vstolčnim Srbom.
V isti meri je bila uprava načelno tudi za
prosledovanje mohamedancev. Razlika je
le v tem, da prosledovanje grško-vstolčnih
Srbov se ne omejuje le na avtonomne in
individuvalne institucije, temveč se razteza
tudi na vsakatera osebna prosledovanja.
Uprava je avtonomne in individuvalne mo-
hamedanske institucije uničila in zapreča-
vala napravo novih institucij, v tem ko je
načelno podpirala mohamedance, ako je
mogla to dovrševati na škodo grško-vstolč-
nih Srbov. S Srbi ni skušala uprava nik-
dar pogajati se, čeravno so v veliki večini
in v obče prevažen činitelj na Balkanu.
Bila je Srbom največja sovražnica, in le
naravno je, da si pri njih ne more pridobi-
ti zaupanja. Po številu sledé za Srbi
mohamedanci. Upor teh je bil opravičen,
in potrebni so bili posebni ukrepi za njih
pomirjenje. Indolencija mohamedanskih zem-
ljišnih posestnikov in pa njih denarna
sebičnost je bila novi upravi dobro znana
in svoje nagnjenje je obrnila k mohame-
dancem na škodo krščanskega naseljenja
raz s tem tudi na škodo prvega pogoja za

meni ter so se temu zelo čudili. Radovedno
so čakali, kaj nastane kadar dospejo svatje.
Ti so bili že tukaj. Ker Klarica ni
mogla iti naprej v cerkev, se je obupno ozrla
po ženinu.

»Kaj to pomeni?« je vprašal Zamecki.
»Vsakdanji običaj — verigo narediti
svatom.«

»Toda še le po poroki!«

»Velja tudi pred poroko!«

»Morate imeti verigo iz cvetlic.«

»Naših rok vsaj ne pretrgate.«

Zamecki se je nasmejati ter segel po
listnici.

»Pustite ondi svoje bankovce — mi ho-
čemo drugo odkupnino.«

Zamecki je ostrmel. Tako še nihče ni
govoril ž njim.

»Odkupnino? — Kakšno?«

»Prošiti odpuščenja!«

»Ali ste znoreli, ali prišli sem pijani?«

»Zahtevamo, da prosite odpuščenja!«

»Koga?«

»Cirila.«

»Ne poznam nobenega Cirila!«

(Pride še.)

PODLISTEK

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal I. L. Hrdina; posl. Podravski
»Dajte sem roko, ded, a ti Ciril, pojdi
na drugo stran. Tako, sedaj pojde, kaj ne?«

»Toda čemu tako hitite?«

»Hočemo videti svatbo Zameckega.«

»To vidite tudi v Touzetinu, ko sem
pridejo.«

»Toda to bi ne bilo več tako.«

»Torej bi morali iti popreje.«

»Poprej še nismo videli Cirilovih sol-
znih oči.«

»Ali greste res samo Cirilu na ljubo?«

»Zares! Cirilu na ljubo gremo, Zamec-
kemu na ljubo pa hitimo.«

»Kako naj to razumem?«

»Ded, govorica vas utruja pri hoji.«

In nalik viharju je drlo vse krdelo h
Kamenici po vsej široki cesti; kdor je je
srečal, vsakdo je obstal ter gledal nekaj časa
za njim.

Zvonovi so se uprav zagugali v Kame-
niškem zvoniku in svatje so že namerili ko-
rake proti cerkvi, ko je naše krdelo dospelo
k stolpu pred cerkvijo. Na prostranstvu med

obstaneč dežele — to se pravi za obstanek agrarnih razmer. V poseben dobiček je bila omenjena naredba za moralno uničenje, zadolžene in servilne zemljiščne posestnike (bege), katerim so se s tem pomnožili dohodki. No, posteneje in previdneje misleči begi obžalujejo kljub temu to naredbo, ker vidijo, da, ako se uničijo kmetje, bodo uničeni tudi oni.

No, o poslovnostih te nesrečene naredbe v drugem članku. Ypsilon.

Proslava dela.

Čas je zlato!

Te tehtovite in pomembne besede si je izbral za svoje življensko geslo mož, ki se je ves čas svojega življenja ravnal in se še ravnal po tem prelepem pravilu, ki je z bok delavnosti, odločnosti in značajnosti dosegel pri vseh dobromislečnih Slovencih neomejeno zaupanje in velik ugled in katerega dičijo lepe vrline srea in duha in ki zasluži da se ga spominjamo na tem mestu.

Župan slovenske stolice, bele Ljubljane, gospod Ivan Hribar, praznuje namreč danes petindvajsetletnico, adkar mu je bilo poverjeno vodstvo generalnega zastopa banke »Slavije« v Ljubljani.

Petindvajset let je primulo danes, odkar slavljence z energično in krepko roko vodi banko »Slavijo«, katero je vsled svoje neutrudljive marljivosti in dosledne vstrajnosti, vključno mnogovrstnim nasprotstvom, denunciacijam, lažem in napadom, privedel do take sijajne višine, da je ne najdemo primere v razvoju kateregakoli zavarovalnih društev.

Koliko samozatajevanja, skrbi in truda je veljalo, koliko je trebalo premagati predsodkov, predno se je mogel zastop banke »Slavije« v Ljubljani iz malih in neznatnih početkov razviti tako mogočno, kakor se je istinito razvil!

Le mož s Hribarjevimi svojstvi, ž njegovim, v jedno mer sanjočim duhom in ž njegovim pristno-navduženim in trajnim veseljem do dela je mogel kakor voditelj generalnega zastopa »Slavije« v Ljubljani doseči izredno lepih uspehov kakor jih je dosegel on.

Kako neverjetno in velikansko se je množilo število zavarovancev za dole njegovega načelovanja, razvidimo lahko iz nastopnih podatkov:

Prva policična številka, katera se je za časa njegovega vodstva v letu 1876 napisala je bila številka 8233; dne 1. januarja 1880 je bilo že 22436 zavarovancev; dne 1. jan. 1885. — 44861; dne 1. jan. 1890 — 84405; dne 1. jan. 1895 — 138781; dne 1. jan. 1900 — 193289 in dne 1. jan. letošnjega leta 204512 zavarovancev.

Iz teh števil je razvideti, kako se je pod Hribarjevim spretnim in vestnim vodstvom množilo število zavarovanj in kako vedno širši tal si je »Slavija« pridobivala povsodi, kjer je začela poslovati, in ni najmanjša zasluga Hribarjeva ta, da je ljubljanski zastop sé svojimi sijajnimi uspehi izdatno pripomogel do tega, da je celokupna banka »Slavija« v teku svojega obstanka napredovala tako, da med 33 v Avstriji poslujočimi vzajemnimi zavarovalnimi društvi zavzema drugo mesto.

Delovanje Hribarjevo kakor ravnatelj banke »Slavije« je pa tesno združeno z njegovim političnim in ostalim njegovim mnogostranskim delovanjem kajti Hribar ni morda samo kak navaden, jednostranski in šablonski zastopnik »Slavije« ampak mož, ki ima odprto srce in oko za vse težnje in potrebe našega naroda.

Znano in priznано je dejstvo, da le človek, ki si je vtrdil svoje gnotno stališče, se more z verno posvečevati raznim življenskim nalogam, more uresničevati svoje mladostne ideale in vspešno delovati v blagor domovine.

Tega se je Hribar tudi zavedal v vsem obsegu.

Od nekdanj po vsem lepem in zvišenem hrepeneč in iz čistega nagiba svoj narod ljubeč, je upošteval resnice teh besed in si prizadeval, da si z vestnim in marnim delovanjem ustvari tako socialno pozicijo, v kateri mu bo mogoče kar največ koristiti svojim rojakom.

In res, ko so njegovi someščani opazili njegovo razsežno delavnost in čebelino marljivost, so ga leta 1882 prvičkrat volili v občinski svet ljubljanski, da ga je ista o priznanje njegovih zaslug imenovala leta 1890

častnim občanom, leta 1896 pa ga je po potresni katastrofi jednoglasno izvolila mestnim županom.

Kaj je ob času potresa in pozneje kakor župan storil za Ljubljano, ostane vedno z zlatimi črkami zapisano v zgodovini ljubljanskega mesta; in institucije kakor so: vodovod, električna luč, mestna ljubljanska hranilnica in mnogo drugih naprav, bodo pričale našim znanjem, kako izredna delavnost in odlične možnosti so krasile župana Hribarja.

Leta 1889. je bil kakor zastopnik Ljubljane voljen tudi v deželni zbor, kjer je vedno neustrašeno in odločno zastopal koristi svojih volilcev.

Sploh je bil Hribar delaven povsod, kjer je trebalo braniti narodne pravice, dojaviti do narodne samozvesti, težiti bedo, vnetati za vse, kar je lepo in blago, kajti deloval je na političnem, časnikarskem, leposlovnem narodnosocialnem in dobrotornem polju. Bil je in je podpornik vseh dobredelnih naprav, vseh narodnih društev, slovenskih in slovanskih časopisov in goreč širitelj in pospeševatelj narodne prosvete. Podpiral je in podpira še s svetom in dejanski mlade udarjene dijake in umetnike in za vse in za vsakogar ima vedno o pravem času pravo besedo. On je tudi stebel »Radogojca«.

Možu, ki je poleg svojih stanovskih dolžnosti tako mnogolično in obsežno deloval na različnih prosvetnih poljih, je pač treba priznati, da njegovo življenje ni bilo »praznik« ampak »delaven dan«: vsakemu vestnemu delavcu pa gre za njegov trud plačilo in priznanje.

In za svoje brezprimerno delovanje, katerega mu tudi njegovi najneestrajnejši protivniki ne morejo odrekati, je dobil zaslužno plačilo in zaslužno priznanje.

Cenjen in čislán od svojih predstojnikov spoštovan in ljublján od svojih podložnikov, lahko zre danes mirno zavestjo v minolost in bodočnost, vidé, kako povsod dozoreva sad njegovega truda.....

Slavljence pa, kateremu je bila življenska parola: **dela**, kličemo ob proslavi njegove petindvajset letnice iz dna kipeče duše: Bog živi še mnogo, mnogo let!

s. —

Politični pregled.

V TRSTU, dne 25. maja 1901.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. (Nadaljevanje sinočnjega brzojavnega poročila.) Dalje sta bila sprejeta še poslednja dva §§. zakonskega načrta o investicijah §§ 11 in 12. Tu je prišlo do precej hudega spopada mej posl. Wolfom in Steinvenderjem, oziroma mej pristaši poslednjega in nemškimi radikalei. Posl. Wolf je predlagal namreč, naj bi takoj prešli k tretjemu čitanju investicijske predloge. Posl. Benerle in Sylvester sta se temu protivila z ozirom na dogovor med raznimi strankami, da se tretje čitanje določi za 31. t. m. ali 1. junija. Posl. Wolf: S tem sem hotel le dokazati simpatije do svojih sorjakov v alpskih deželah. Steinvender: V alpskih deželah vas sploh nihče ne pozna! Wolf: »Z jednim Steinvenderjem ni da bi se polemiziralo! Po znanem procesu v Solno-gradu bilo bi za vas najbolje, da se ustrelite!« Ko sta si oba posl. izmenjala še nekoliko takih ljubeznivosti, glasovala je zbornica o Wolfovem predlogu, kateri je bil odklonjen.

Ministrski predsednik je odgovarjal na to na interpelacijo glede dogodka v Monasterzeu, v Galiciji, kjer so kmetje pasli svoje črede v gozdih grofa Kradieškega ter so jih grofovi čuvaji zasačili, a jih niso mogli prepoditi in je moralo vsled tega posredovati orožništvo. Ministrski predsednik je dejal: V konfliktu med kmetovalci in orožniki poslužili so se poslednji orožja še le tedaj, ko je gruča kmetov s koli oborožena napadla grofove čuvaje ter kamenjala orožnike. Po prvih strelah se je zgrudil eden kmetov mrtev na tla, na kar je začela množica še hujše obsipati orožnike s kamenjem. Na to so isti ustrelili še jedenkrat in težko ranili drugega kmeta. Uvedena je stroga preiskava.

Domobranski minister, grof Welsersheimb, je odgovarjal na tozadevno interpelacijo ter obljubil, da se bo o pozivanju rezervistov na vojaške vaje oziralo na poljedelske razmere ter se uredi tako, da se vsled tega ne bodo morala zanemarjati poljedelska opravila.

Sejo so zaključili ob treh in pol popoldne. Prihodnja seja bo dne 29. t. m.

Politika in gospodarstvo. Jako od ločne strune je ubral grof Goluchowski v

onem odstavku svojega ekspozéja, v odseku ogrske delegacije, kjer je prisegal, da je trozveza trdna in neporušna. Najprej se je sicer nekako trudil, da bi bagateliziral in ironiziral »gotove, dobro znane življe«, ki da rujejo proti trozvezi in bi hoteli »omajati vero v soliditeto trozveze«, ali kmalu je postal nerzoven in oštrost njegovih izvajanj utrlja le sum, da tisti »dobro znani življe« vendar niso tako na krivem, kakor bi moral verjeti svet po zahtevi grofa Goluchovskega. Saj to je naš minister za vnanje stvari izrečno priznaval, da ga nekoliko vznemirja ravno dejstvo, da se tem »gotovim, dobro znanim življem« v nenavdušenju za trozvezo pridružujejo tudi — jako pametni življe! In gospod grof ni hotel, da bi svet ostal v nejasnem: kdo da so ti življe. Rekel je, da bi niti ne omenjal dosedanjega rovanja gotovih dobro znanih življev, ako bi se jim ne »prijedruževali drugi krogi, ki v prashanje političnih zveznih odnosov spravljajo v direktno zvezo s sklepanjem ugodnih trgovinskih pogodb.«

Naš minister za vnanje stvari je torej tega menenja, da sti dve državi lahko v navskrižu se svojimi gospodarskimi interesi in vendar v politični zvezi med seboj. Mož se je tudi pošteno trudil, da bi utrdil to svoje menenje.

Dvomimo pa, da bi bil tudi prepričan vseh, saj mu je v bojnem ognju ušel tudi kak izrek, ki govori proti njemu!

Rekel je n. pr., da političskih zvez ni smeti izigravati kakor kompenzacijski objekt, kajti iste da se ne sklepajo iz uljudnosti, ampak v glavnem v ta namen, da ustrezajo višim potrebam in da v njih nahajajo varstvo interesi, ki se v z a j e m n o p o k r i v a j o !

Ravno ta zadnji izrek — tako se nam zdi — govori proti grofu Goluchovskemu, ki bi hotel politične zeze ločiti od gospodarskih pogodb!

Vnanja politika vendar ni — po našem priprostem umevanju — smoter zase, ampak le sredstvo v doseganje gotovih določenih ciljev države. Kateri namen je torej vnanji politiki, katera naloga jej je? Menda vendar varnost države. Vnanja politika bodi taka, da državi zagotavlja tisto čutstvo mirnosti in varnosti, ki je potrebno, da se more razvijati v notranjem! Vnanji politiki je torej, po našem menenju, naloga: odvracanje nevarnosti, ki bi mogle navstati od zunaj za skupne notranje interese.

In v kompleksu notranjih interesov so menda na odličnem mestu ravno gospodarske koristi! Vnanja politika je torej dobra le dotlej, dokler povpešuje vse notranje koristi! Čim pa ni v soglasju s temi koristmi, ali jim celo direktno nasprotuje, potem vnanja politika ni več dobra! Vnanja politika mora biti prilagodjena notranji in ne narobe. Ako pa se kje notranji — torej tudi gospodarski! — interesi žrtvujejo radi varne politike, potem so stvari postavljene na glavo, ker se radi sredstva ubija namen! Torej še enkrat povedano: radi vnanje politike ne smejo trpeti notranji, gospodarski interesi, ampak je prvo vsikdar urejati z neprestanim ozirom na te poslednje!

To je res: trgovinska pogodba, kakor gospodarske pogodbe sploh, je — kompromis. Ali bolje rečeno: trgovinske pogodbe med državami so sestavljene iz cele vrste kompromisov. Tu moraš nekoliko odjenjati, da zopet nekoliko pridobiš na drugi strani. Pri trgovinskih pogodbah ni torej mogoče drugače, nego da imajo za države, ki so jih sklenile tu ugodne, tu neugodne strani. Ali to prihaja iz naravi gospodarskih pogodb in ne sme služiti le vnanje-političnim ozirom!!

Pravičnost in tudi racionalno narodno gospodarstvo bi zahtevala nadalje, da se ugodnosti in neugodnosti, izvirajoče iz trgovinskih pogodb, enakomerno razdele mej prebivalstvo države, in to s posebnim ozirom na gospodarske sile posamičnih pokrajin in posamičnih pridobivalnih strok, stanov in krogov. Krivično je torej in pogubno, ako se neugodnosti mejaarodne trgovinske pogodbe nakladajo vedno in vedno le na tiste pokrajine in tiste stanov. Krivica postaja še večja, ako so te pokrajine in ti stanovi gospodarski itak že obnemogeli. A krivica postaja skrajna, nečuvena, ako se to godi izključno le iz ozirov na vnanjo politiko.

A prepričanje je tu postalo splošno, da se tako godi ravno v naši Avstriji, ravno z

našimi pokrajinami in ravno z našim kmečkim stanom, ki se bavi z vinogradništvom, in z našimi ribiči. Ti so morali do sedaj in bojimo se, da bodo morali tudi odslej nositi neugodnosti trgovinske pogodbe z Italijo, dočim imajo gospodarski nerazmerno krepkeje pokrajine ugodnosti iz te pogodbe. Vzrok pa, zakaj smo ravno mi žrtve, je tudi notoričen in neutajljiv. Ob meji smo, na izpostavljeni točki smo in država, s katero sklepamo trgovinsko pogodbo, nam je narodno sovražna in je v zvezah z našimi tukajšnjimi sovražniki!

Ta država stoji na drugačnem stališču, nego grof Goluchowsky. Ona izkorišča politične pogodbe za sklepanje trgovinskih pogodb, a o sklepanju trgovinskih pogodb ima pred očmi tudi narodno-politične ozire. Mi imamo torej občutek, da so za nas te zveze v prav tesnih zvezah, ker nas ubijajo gospodarski in nas silijo v obupen boj tudi za narodno in politično ekzistenco.

Ne ne, gospod grof Goluchowski, gospodarstvo in politika se ne dajeta tako ločiti, kakor bi hoteli dokazati vi! Italiji in Nemčiji — to verujemo — že ugaja to stališče vaše, ker oni hočeti izžemati nas gospodarski; ali videli bi, kako hitro bi se nad politično trozvezo stemnilo obzorje, ako bi se mi mogli začeti pripravljati na izžemanje! Ali jedno naj si zapomni gospod Goluchowski! To je njem v prvi vrsti dolžnost. On je voditelj vnanje politike in mora skrbeti, da se monarhija vzdrži na višini velesile. To pa bo možno le — kakor je povdarjal poslanec Basevi — ako si ohranimo morje in obmorske pokrajine. A kdo je čuvar na tej postajanki, na koja more računati avstr. država za vse slučaje? To so oni, katere naša vnanja politika ugonoblja gospodarski. In kako občutek mora zavladati v teh ljudeh, ko vidijo, da morajo propadati gospodarski oni, ki so čuvarji države, v prilog onim, ki bi državo našo hoteli potisniti od morja! Je-li taka vnanja politika ustreza svoji nalogi? Tudi z Nemčijo in Italijo vsprejemljemo mi zavezništvo ako isto res služi v varnost naših notranjih interesov, našega notranjega razvoja! Nikakor pa ne umejemo politike, ki bi hotela skrbeti za varnost od zunaj s tem, da ugonoblja notranji interes in notranjo zadovoljnost, tisto zadovoljnost, iz katere jedino izvira pripravljenost za vsako žrtev v varstvo domovine in dinastije!

Delegacije. Proračunski odsek avstrijske delegacije je razpravljal v večerajnji seji o proračunu ministerstva za vnanje stvari. Delegat Mladocéh dr. Kramar je odobral stališče vnanje politike v kitajskem vprašanju. Čehi ne bi imeli nič proti trozvezi, ako bi monarhija, uvažujé pogodbe, ki jo vežejo z drugimi državami, gojila trdno in zaupno sporazumljenje z Rusijo in izvajala samozavestno in pravično mirovno politiko. Govornik dvomi, da bi bilo nastopanje nemške protektoratske politike v Carigradu na korist Avstriji in Rusiji ter priporoča dobrohotno avstrijsko politiko na Balkanu v sporazumljenju z Rusijo; v interesu naše in ruske države je, da Bolgarija ne okupira Makedonije. Dr. Kramar se nadeja, da bo minister znal in hotel preprečiti rovanje nemškega časopisja proti avstrijsko-ruskemu sporazumljenju. Čehi ne zahtevajo, da bi se Avstrija postavila na stališče sovražno proti Nemčiji, želijo pa, da bi bila zveza med obema državama lojalna.

Dr. Kramar je obsojal potem izganjanje slovanskih delavcev iz Nemčije ter od oficijelnih nemških krogov podpirano »los von Rom« gibanje in je izrekel, da Čehi ne morajo odobravati avstrijske vnanje politike, ker na istej ni opaziti potrebne samostojnosti. Poljski delegat grof Dzieduszycki je tudi odobral kitajsko politiko in prizadevanje za ohranjenje miru, in je, kakor dr. Kramar obsojal izganjanje slovanskih delavcev iz Nemčije, kateri je očital tudi zatiranje Poljakov, vsled česar Poljaki odobravajo trozvezo le — ozirom na potrebo ohranitve miru. Vprašal je, kaj misli okreniti vlada v to, da se prepreči izganjanje slovanskih delavcev iz Rusije. Govornik je slednjé izrekel svoje zaupanje do vnanje politike.

Delegat P o m m e r je posebno z narodnega stališča odobral zvezo z Nemčijo ter zavračal očitjanje, da se gibanje »proč od Rima« oficijelno odobrava ter je vprašal, da-li so resnične vesti o ohlajenju razmer med Italijo in našo državo ter o majanju trozveze?! Delegat A x m a n n (kršč. socialist)

(Dalje v prilogi.)

je obsojal gibanje »proč od Rima« ter je izjavil, da je to gibanje eminentno političnega pomena ter da očevidno pripravlja Avstrijo za priključenje k nemški državi. Izjavil je tudi, da njegova stranka ne more imeti zaupanja do vnanje politike, ako nima zagotovila, da se carinske in trgovinske pogodbe obnovijo z ozirom na koristi avstrijske industrije in obrti. Delegat Kramar je povdarjal nesoglasje, ki je v tem, da je »W. Abendpost« pač zavrnila francosko časopisje, ki je neprijazno pisalo o naši državi, med tem ko nima niti najmanjše grajalne besede za irredentistiško pisanje nemškega časopisja v »reichu«.

Minister za vnanje posle grof Goluchowski odgovarjal je na izvajanja predgovornikov, osobito na trditve dr. Kramarja ter ponavljal večinoma to, kar je bilo obseženo že v eks pozēju. Govor o sporazumljenju z Rusijo je omenil, da se je pred letom 1897., ko se je isto doseglo, dozdevalo, da obstoji med Rusijo in med našo državo trajajoč in zagrižen konkurenčni boj.

Sporazumljenje z Rusijo je postalo nepreenljivo poročstvo, katero se bo skušalo ohraniti.

Minister Goluchowski se je dotaknil tudi makedonskega vprašanja, ter zatrnil, da je postalo isto mnogo manj nevarno, odkar so se agitatorji uverili, da bi v slučaju ustaje ostali popolnoma osamljeni. O Albaniji je rekel, da vlada med našo državo in Italijo popolno sporazumljenje o tem, da se ne bo niti jedna niti druga skušala polastiti dotičnega ozemlja. Slednjič je pojasnjeval še, da so izgoni naših državljanov iz Prusije postali mnogo redkejši ter da se isti dogajajo le še iz gospodar-skih obzirov.

Tržaške vesti.

Radi binkoštnih praznikov izide prihodnja številka »Edinosti« v torek ob navadni uri.

Himen. Danes se je poročil odlični naš rodoljub, gospod Anton Bogdanović, z gospico Dariako Trudnovo, hčerjo veleugledne in od tržaških Slovencev visoko cenjene rodbine Trudnove. Tržaški Slovenci sočustvujejo iz srea na tem dnevu sreče v obeh milih in dragih nam rodbinah.

Italijanski zemljiški posojilni zavod. Italijani so začeli zopet ugibati, kako bi ustanovili zavod za podeljevanje posojil na zemljišča. Spominjamo se, da so že pred leti mnogo govorili o tem, a je potem vse lepo zaspalo. Sedaj se je vzbudila laška kmetijska družba in se obrnila do mestne hranilnice tržaške, do občine in do trgovinske zbornice s spomenico o tej stvari. Mi vemo prav dobro, kaj tiči za tem, navidezno tako človekoljubnim načrtom; vemo, da vidijo v tem novo sredstvo za poitalijančevanje našega naroda. Naša sodba o tej najnovejši akciji je zelo nedostopna. Najprej dvomimo, da bi Italijani res izvršili ta svoj načrt, ker bi se, posebno pa v Istri, s tem zamerili mnogim pristašem svojim, ki žive le od oderuštva. Ako pa se res ustanovi tak zavod in bo postopal, kakor postopajo s posojili laški izsesovalci, potem smo tam, kjer smo bili in se stvar v ničemer ne spremeni. Ako pa bo novi zavod postopal tako, kakor postopajo naše posojilnice in skrbel za blagor ljudstva, potem pa ga z veseljem pozdravljamo, ker bo imelo njegovo delovanje ravno nasproten vseh od onega, ki si ga pričakujejo.

Popolnjeval bo delo naših denarnih zavodov in tako pomagal našemu narodu do blagostanja in gospodarske samostojnosti. Materijalno krepke narod pa se tudi zaveda svoje politične moči in je gotovo odločnejši v brambi svojih narodnih pravic. Seveda bomo morali pazorno slediti delovanju tega laškega zavoda, ako se ustanovi, ter paziti, da se bo držal v mejah zakona; ovirati tega delovanja pa nam ne bo treba.

Za danes toliko, svoje stališče hočemo še utemeljiti podrobneje.

Ali je treba »Narodnega doma« v Trstu? Laška gospoda so sezidali v Trstu razna gledišča in redutnih dvoran, kjer se tržaško občinstvo zabava.

Te tržaške »domove« pa imajo skoraj izključno Židje v pesteh. Čez dan ti kolovrti Žid od borze do najborniške luknje v petem nadstropju, ali v podstrešju; na večer pa ga dobivaš pri blagajni in ob uhodih gledišč in

drugih prostorov. Žid je prevzel nadzorstvo in nekaj monopol vseh zavodov, kjer se denar šteje, vsprejema in oddaja.

Ta fanatična židovska klika, združena z najbolj rdeče pobarvanimi Italijani (v njih žilah teče večinoma dalmatinska ali kraška kri), je še ne davno dovoljevala svoje prostore slovenskemu elementu za razne veselice.

Nacijonalni šovinizem Italijanov v Trstu pa je bujno vzrastel in pognal take »grebene«, da so najupljiviji med njimi sklenili potegniti zapah — vsakokrat, ko bi hoteli Slovenci vstopiti v njih »svetišča«.

Na slovenski denar pohlepni Židje sicer tu pa tam majali z glavami in prigrvarjali, češ: denar je vendar denar, če tudi je padel iz slovenskega žepa.

Ultracijonalni zelenci so pa protestirali: mi nočemo, da bi nam Slovenci še nadalje onečastili naše »domove«! Ali ne vidite, kako so o vsaki njih veselici gledišča prepolna?!

Od tedaj sta gledališči »Politeama Rossetti« in »Fenice«, kakor tudi vse redutne dvorane Slovincem zaprte. — Slovenci smo težko občutili to odpoved, ker naše namnoženo društveno življenje se ni moglo razvijati kakor bi hotelo. Začela je zastajati kri v našem družabnem življenju. — Sililo je vprašanje: ali se tržaški Slovenci res hočemo odreči javnemu nastopanju v našem Trstu?!

Nastop, dostojen naroda, pa ni bil mogoč, ker nismo imeli — javnega prostora za to!

Naj se nam dovoli omeniti dva najbližnja slučaja: razviti je zastave, pevskega društva »Kolo« in uprizoritve »Rokovnjačev«. Zadnje ne moremo predstavljati v Trstu, dokler nam »Narodni dom« ne poskrbi prostorov. Kar se pa dostaje razviti zastave »Kola«, bilo bi opomniti, da so Kolaši že davno gojili iskreno željo, nabaviti si svoj prapor. Slednjič je odbor sklenil, da se zastava napravi in meseca julija razvije. Razviti društvenih zastav je v Trstu redek slučaj. O taki svečanosti pa je »prostor« glavni pogoj. In ravno tega pomanjkuje v Trstu.

Odbor je prašal Dreherja, da-li bi mu dovolil prostor v »bošketu«. Tam bi bilo primerno za popoldansko veselico, a treba je dovoljenje magistrata. Torej nič. Brata Škarbarja, po očetu Kraševca iz Repna, — sta že v drugem pokolenju — tako polasčena, da se kar iz kože blišči il puro sangue. — Ta imata lep prostor pri sv. Ivanu. — »Non si permette neanche per idea« — je bil suhi — kraško-italijanski odgovor.

Pri »Novem svetu« — Mondo nuovo, kjer smo se Slovenci večkrat shajali nimajo (po izpovedi gostilničarke) ni stolov, ne miz, ne namiznih priprav. Treba bi bilo 1000 kron stroškov! A za eno veselico se ne izplača, je pripomnila! Torej tudi tam ni za nas.

K sreči pa je na razpolaganje [vrt na družbeni šoli pri sv. Jakobu. Že pričetkom je bil namen »Kola«, da se tam razvije zastava. Vendar z ozirom na zunanja društva in goste bi bilo veljavno, ko bi bili dobili primeren prostor v mestu. Ali če ni mogoče, pa ni!

Društvena zastava se torej razvije pri sv. Jakobu v jutro na šolskem vrtu! Popoldne bo banket v restavraciji na Corso Stadion v hiši »Tržaškega podpornega in bralnega društva«. Lokal je lep in v vrtom. — Popoldne bo pa ljudska veselica pri sv. Jakobu z raznovrstnim in zanimivim programom. Odbor bo skrbel, da se vrt okraši in da bodo gostje imeli vso potrebno postrežbo.

Dedna kultura. Pišejo nam: Včeraj je šla neka stara ženica iz Boršta v tukajšnjo bolnišnico, da tam obišče svojega bolnega sorodnika. Ker pa ni znala, v katerem oddelku se nahaja isti, je šla v pisarno ter tam prosila, naj jej povedo, kje da je ta in ta?

Poslujoči uradnik pa je skočil kakor gad nanjo, ker je govorila — kakor zna! — slovenski! Kričal je: »Qua non si parla quella lingua, la vadi parlarla dove che la vol!« (Tu ne poznamo tega jezika — pojte govoriti ga, kamor hočete!) Gospod S., ki je bil slučajno navzoč o tem neolikanem vedenju magistratnega uradnika, je povedal istemu par gorkih: »Sram naj vas bo, da tu, kjer imate posla z veliko večino Slovincem, ne razumete deželne jezika!«

Uradnik se je tedaj zagnal v gospoda S., češ: »Kaj imate vi tu! Kdo ste in zakaj se vtikate v stvari, ki vas ne brigajo?« Gosp. S. mu je pa odgovoril: »Vas čisto nič ne briga, kdo da sem jaz! — Vi storite svojo

dolžnost — potem vam ne bo nikdo prigrvarjal ničesar!« Suhi magistratovec (in strastni slavanofob z naočniki!) je hotel nadaljevati, kar mu je pa zabranil neki drugi višji uradnik.

Žena je na to izvedela za svojega človeka in šla v dotični oddelk. Ker je pa tudi tu govorila slovenski, so se jej postrežnice smijale, češ: »Kaj govori ta ženska — kitajski?«

To so razmere v tržaški bolnišnici, na mestu, kjer bi moralo vladati le človeško usmiljenje!

Tak je »ad tiste dedne lahonske kulture! J. S.

Pomagajmo si! Od sv. Jakoba nam pišejo: Tu na vrhu imamo več mesnic, toda največ (Vse! stavec) takih, kjer naše ženske in naš narod v obče pitajo s sčavi. To menda v zahvalo, da jim nosimo denar! Čuje se, da misli naše vrlo konsumno društvo nekaj ukreniti v tem obziru, ali gotovega še ni nič. V našem »narodnem domu« bo z avg. izprazen prostor, primeren za mesnico, kate-rega naj bi vzel eden ali drugi od — dveh naših narodnih mesarjev, ki bi tu imel gotovo prav dobro kupčijo... Mi sv. Jakobčani se tudi pismeno obvezemo — in to 3 do 500 družin — da smo pripravljeni podpirati svojega človeka. — Samo: Na delo!

Slovenci v Trstu in v okolici! Ne zabite, da se bodo dne 2. junija predstavljali »Rokovnjači«, narodna igra s petjem v petih dejanjih, in to na korist naše prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda. Prosimo vas, pustite ta dan vse druge izlete in se stanke ter pridite vsi v Barkovlje! Začetek bo ob 7. uri zato, da bo igra dovršena že po deseti. Tako bo mogoče vsem udeležencem, vrniti se v mesto s tramvajem.

Opozarjamo tudi na vsebino igre, ki jo podajemo na drugem mestu.

Zasluzena kazen. Od zanesljive strani nam poročajo, da je nek laški podanik v novi laki žalil enega naših delaveev. Beseda je rodila besedo, tako, da je Italijan potegnil iz žepa »narodno orožje« — nož! Ob enem je izustil besedo »porko di ščavo«!

Naš mož ali prav za prav mladenič, vidé pred seboj pogubo je Laha — porinil v morje!!! Laha pa ni več v Trstu, ker so mu gospodje za njega — junaki čin — priznali slobodno vožnjo do laške meje! Dobro se mu je izplačalo!

Je že začetek! Od sv. Jakoba nam poročajo, da je tam na trgu pred cerkvijo neka ljudska kuhinja v kateri imajo delavci iz Italije svoje shajališče. V začetku, ko so prišli v Trst, kjer so izpodrinili celo vrsto naših, so se vedli precej kratko — kakor je že njih navada — a, sedaj že začenejo iz-zivati z besedo in eden istih že nosi laško trobojnico okolo vrata! Omenjamo to mimogrede z namenom, da redarstvo stori svojo dolžnost in tako obvaruje našince pred eventualnimi nesrečami!

Izpred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem je stala včeraj 62-letna kmetica Lucija Corte iz Kopra, obdolžena radi razžaljena redarjev in radi rabuke. Dne 5. marca t. l. je prodajala »na rudečem trgu« (brez dovoljenja) turšično moko. Jeden municipalnih stražarjev jo je pozval radi tega, naj mu sledi na magistrat. Žena pa se je na to vrgla na tla, upila na pomoč ter zmerjala stražarja, vsled česar jo je ta s pomočjo še jednega drugega stražarja, mesto na magistrat, odvel na policijski inspektorat. Radi tega čina obsodil je včeraj sodni dvor Lucijo Corte na 7dneve strog zapor.

Okraden Izrael! Krošnjarju Jakobu Izraelu je v ulici Beccherie neznan tat ukradel daljnogled, vreden 13 kron.

Aretilranje laškega podanika. Policijska agenta Heinau in Heiden sta včeraj aretilrala italijanskega podanika Henrika S., katerega je iskala laška vlada kakor anarhista. In naj se potem ne veselimo teh gostov?!

Poneverjenje. Včeraj so redarji zaprli službenca pri trgovcu z glasovirji, Magrinju, Henrika C., kateri je pri tvrdki Carl Greinitz Neffen vzel za-se za kakih 100 K blaga pod imenom svojega gospodarja.

Dražbe premičnin. V torek, dne 28. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Coroneo št. 1, hišna oprava; v ulici dell'Istria, kamenit steber in bicikl; v ulici S. Michele št. 16, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20.6, ob 2. uri popoldne 25.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.1.

— Danes plima ob 3.29 predp. in ob 4.16 pop.; oseka ob 5.19 predpoludne in ob 11.19 popoldne.

Zavodu sv. Nikolaja so došli sledeči darovi: gg. Guštin, duhovec v Trstu 5 K, Jenko, deželni poslanec 10 K, hranilnica in posojilnica v Senožečah 5 K.

Zavod sv. Nikolaja priredi v nedeljo 1. julija veselico. Toliko naznanje bratskim društvam, da se bodo mogla ravnati o določanju svojih veselice.

Doneski možki podružnici sv. Cirila in Metoda: N. N., ker se ni mogel udeležiti pravočasno pogreba pokojnega Ernesta Pertota, 4 K.

Izreden občni zbor »Delavskega podpornega društva«. Kakor že javljeno, bo imelo »Delavsko podp. društvo« v nedeljo, dne 2. junija ob 4. uri popoldne, v društvenih prostorih izreden občni zbor, na katerem se imata premeniti dva člena društvenih pravil.

»Delavsko podp. društvo«. Jutri, prvi binkoštni praznik, ostanejo društveni prostori zaprti. Isto velja tudi za praznik sv. R. Telesa. Odbor.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« so darovali gg.: Ivan Hribar, župan stolnega mesta Ljubljane 10 K, dr. Dinko Vitezić 3 K, Ivan Treven 1 K, gospica Rapotee nabrala v krčmi »Andemo di Franz« 2 K 44 st., ista je nabrala v krčmi »Alla bella vedutta« 2 K 40 st. Iskrena hvala vsem darovalcem, kakor tudi gospici nabiralki.

Nadaljne darove sprejema gospod Anton Vatovec, trgovec in podpredsednik »Kola«, ulica Torrente št. 26.

Na rednem občnem zboru pevskega društva »Adrija« v Barkovljah, obdržanem dne 16. t. m. v »Narodnem domu«, so bili v novi odbor izvoljeni sledeči gg.: Predsednikom Josip Pertot (Matijev), podpredsednikom Dragotin Pertot (Križetov), tajnikom Boleslav Sulčič, blagajnikom Dragotin Pertot (Jernejev), gospodarja: Josip Pertot in Venceslav Martelanc, arhivarjem Hinko Martelanc; odborniki: Pavel Čok, Ernest Pertot in Valentin Tavčar; namestniki: Mihael Pertot, Jakob Pertot in Pavel Martelanc.

Vesti iz ostale Primorske.

× Slovansko bogoslužje na Krasu! Zanesljiva oseba nam poroča, da se je v Skopem na Krasu rabilo slovansko bogoslužje in sicer od leta 1831 do 1836, ko je tam pastiral pokojni g. Vlah — istrski Hrvat! (Ta gospod da je pastiral tam od 27. aprila 1831 do 24. aprila 1836). Naš poročevalec nas je zagotovil, da so med tamošnjim starim ljudstvom še dobro v spominu oni časi, ko so molili tudi gospod duhovnik — vso božjo službo v slovanskem jeziku! Kako je pa danes?!

Vesti iz Kranjske.

* C. kr. brzojavni uradi. S Kranjskega nam pišejo: Slavnemu poštnemu ravnateljstvu na znanje, da je še vedno mnogo brzojavnih uradov po Kranjskem, kateri na slovenskih brzojavkah ne rabijo slovenskih imen dotičnih brzojavnih postaj. Za zdaj naj navedemo sledeča: Rudolfovo, Černomelj, Krško. Vprašamo: Ali naj že vsaka poštna odpraviteljica, ker je slučajno nemškega duha, sme ignorirati naš narod? Ali se slavnemu ravnateljstvu res ne zdi vredno, da bi ukrenilo potrebno, da se taki nedostatki odpravijo?! Pritožeb je bilo menda že dovolj!

Vesti iz Štajerske.

— Ubojstvo. V Dobrni pri Celju je tamošnji cerkovnik ubil nekega 37-letnega kmeta, ker ga je imel na sumu, da je z njegovo ženo v nedovoljenih odnosaiah. Cerkovnik je navadno spal v župnišču, ker pa ga je mučil tisti pekoči sum, je dotičnega večera ostal doma. Po noči je res nekdo potkal. Cerkovnik je res šel odpret in je — mahnil z gorjačo po došlec. Mrtveca je zavlekel na bližnji travnik in je naslednjega dne — mirno zvonil mrliču.

— Odmev celjskih dogodkov povodom obiska Čehov. Vsem so še v spominu kanibalski napadi celjskih surovežev — golorokih in onih v cilindru in glave-rokavicah — na mirne češke goste. Mej drugimi je bil zavrtno — to je junastvo! — napaden tudi učitelj Gostinčar. Kakor bi bil storil vsakdo drugi, v taki sili in nevarnosti, storil je tudi on: branil se je kakor je vedel in znal ter je o tem ranil

jednega napalpalcev. Gostinčar je bil obsojen na šest tednov. Vsled tega je bila uvedena proti njemu tudi disciplinarna preiskava. Ker pa je bil deželni šolski svet vedar toliko objektivni in pravični, da je uvaževal okolnosti in ustavil preiskavo ter sklenil le premeštititi rečenega učitelja, pa sedaj bruhajo jezo tisti nemški radikaleci in kažejo le — kako posurovela in poživinela so jim čustva!

— «Naš Dom». Pod tem imenom je začel izhajati v Mariboru nov cenen slovenski list. Prvo številko smo dobili danes. List bo izhajal vsaki drugi četrtek. Ime »Naš dom« si je nadel list, »ker hoče pripomagati, da bi slovenski kmet na Štajerskem ostal gospodar na svojem domu«. Listu naloga je, »da se ohrani v slovenskem domu krščanska poštenost, varčnost in delavnost«.

Razne vesti.

Kralj in straža. List »La Capitale« pripoveduje nastopno dogodbico: Pred nekoliko dnevi je kraj italijanski sam in brez spremstva šel na sprehod po vrtilih Kvirinala. Kralj je nosil črno civilno obleko. Ko se je približal vojaku, ki je stal na straži, je isti skazal počast po predpisu. Kralj se je ustavil in je vprašal moža: »Ali me poznate?« »Da, Veličanstvo kralja«, je odgovoril infanterist ves zmešan. Kralj se je smejal in je hotel nadaljevati svojo pot, ali vojak mu je zastopil pot: »Veličanstvo, tu hoditi je strogo prepovedano«. Mož je govoril skromno, a odločno. In ko je kralj vsejedno hotel nadaljevati svojo pot, se mu vojak vendar ni hotel izogniti in je menil: »Brez povelja desetnika ne pustim nikogar dalje, tudi Vašega Veličanstva ne«. Kralj se je smejal: »Prav imaš, moj sin«, in se je obrnil. Vojak je zopet izkazal počast. Naslednjega dne pa je dobil iz rok svojega stotnika lepo uro s kraljevim grbom in urezanim napisom: »v dolžnosti zvestemu vojaku«.

Turško grozodejstvo. Rimski list »Tribuna« poroča sledečo neverojetno dogodbo: V Carigradu so aretirali nekega laškega podanika imenom de Croeis, katerega so imeli na sumu, da je mladoturški emiser ter so ga spravili v Yildiz Kiosk. Potem, ko ga je sam sultan zaslišal, zaprli so ga v neko ječo, kjer ga je guverner Hamdi-Bey na sultanovo povelje ustrelil; na to so vrgli truplo po noči v Bospor.

Rokovnjači.

Narodna igra s petjem in petih dejanjih. Po Jurčič-Kersnikovem romanu spisal Fran Govčkar.

Kdo ne pozna našega dičnega Jurčiča in kdo ni čital že vse, ali vsaj nekatere njegove povesti, kakor: »Desetega brata«, »Jurja Kozjaka«, »Spomine na deda«, »Veroniko Deseniško« i. dr. In naslajal se je gotovo vsakdo, čitaje te proizvode. Saj je menil, da vidi pred seboj žive ljudi, kakor so v resnici z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi njihovimi. Tu ni nič onih nemogočih bitij, ki živijo le v bolni fantaziji srednjeveških pisateljev.

Zadnje leto svojega življenja pa je napisal Jurčič pravi narodni roman »Rokovnjači«, katere je začel izdajati v »Zvonu«. A kruta smrt strgala mu je pero iz rok leta 1881. Bati se je pa bilo, da se tako krasno zapričeto delo zaustavi; a njegov prijatelj Kersnik (eden najboljših pisateljev prerano umrli 1897), je »Rokovnjače« nadaljeval in tudi umetniško dovršil.

Misl Jurčičeva je bila krasna. Podariti namreč narodu slovenskemu povest, katera bi bila prav njegova last. Tako imajo Italijani svojo ljudsko povest »Rinaldo Rinaldini«, Nemci svoje »Die Räuber«, A mi svoje »Rokovnjače«.

Izvolil si je zato divno okolico Kamniško s slikovitimi, da, malokomu pristopnimi hribi ter nam opisal tam živeče Rokovnjače. A Rokovnjači so bili tudi nekateri Kamniški meščanje in kmetje, tako, da eden drugemu niso zaupali, ker eden drugega je sumničil. Ime Rokovnjača pa so dobili za to, ker so si ljudje pripovedovali, da so nedolžni otrokom odrezali desno roko, popalili, jo nosili s seboj ter se naredili tako nevidne.

Ta predmet je dal našemu mlademu velenadarjenemu pisatelju gosp. Govčkarju povod, da je »Rokovnjače« dramatisiral. Podjetje se mu je posrečilo popolnoma, ker je v kolikor mogoče kratki obliki podal kaj platično in slikovito vse glavne momente romana.

V prvem dejanju nas prestavlja pisatelj na trg v Kamnik, kjer je semenj. Ljudje prihajajo in odhajajo. Tu je krčma Jošta Vlagarja, ki je skriven Rokovnjač. Na sramotnem kamenu stoji berač Tomaž ter ima na prsih tablico z napisom: t a t. Ljudje hodijo sem in tja ter psujejo Tomaža, kakor se jim ljubi. Na to nastopajo mladi vojaci pevaje. Ko so odkorakali, prihaja mestni berič ter razglaša, da dobi 15 kron tisti, ki zasledi Rokovnjače. Vsi ljudje se gnetejo okoli beriča in poslušajo. A med tem prihaja Obloški Tonček, konjski mešetar, ki je rokovnjač ter odveže Tomaža. Oba se odstranita. Ko je berič odšel, vidi ljudje, da ni več Tomaža na Kamnu, a prepričani so, da je sam zginil, ker je rokovnjač. Na to spreleta vseh nekaka groza, tako, da se počasi zgubljajo, le par kmetov ostane še v krčmi, kamor je prišel tudi Blaž Mozol. Ta je pravi tip kmečkega pijanca iz boljše družine, ki nima druge skrbi, nego to, kje bi dobil kak krajcar, da bi ga zapil. Tu kliče vina, zabavlja čez rokovnjače, tako, da ga ti, ki so mej tem tudi prišli v krčmo, dobro potolčejo. A ko ga hoče ravno berač Tomaž prebosti, pride Nande s Paleževine, ki je glavni rokovnjačev Grog. Z eno besedo ustavi le-ta rokovnjače, ki se hitro odstranijo, a Blaža odnesejo nezvestnega v hišo.

V drugem dejanju vidimo Blaža spečega pri čevljarju Bojuju, ki mu krpa črevelj in je tudi skriven rokovnjač. K Bojuju pride tihi Nande ter mu naroča, naj gre na Brdo k pisarju Raku po neko pismo. To posluša Blaž, ki se je mej tem zbudil in tako izvedel, da je Nande s Paleževine, ki je hotel vzeti za ženo njegovo nečakinjo Polonico, rokovnjač. Blaž pa hoče izvedeti vso stvar natančneje, zato izpeljuje zvijačno Bojca. In res, Boje se izda. A Blaž ve zdaj za gotovo, da so Nande, Boje in Rak rokovnjači. Ko pa vidi Boje, da se je izdal, hoče zabosti Blaža, a ta ga vrže na tla, ga dobro premakasti in odide, Boje se na to dvigne ter teče povedati Nandetu, da jih Blaž izda.

Za tem nastane sprememba. Pred nami je Paleževina in hiša, kjer stanuje Polonica. Nande jo kliče, naj hitro pride, ker mora govoriti z njo. Ona prihaja iz hiše. Nande jej pripoveduje, da mora bežati, ker ga zasledujejo sovražniki in da ona ne sme verjeti vsega, kar hodo govorili ljudje o njem. Obljubi naj mu, da pojde z njim, kedar pride po njo. Polonica je vsa zbegana; zdi se jej vse tako čudno, tako nejasno, a ljubi ga tako goreče, da mu obljublja vse. Mej tem, ko se poslovljata, pritečeta od druge strani stric Blaž in hlapec France, ki hočeta vjeti Nandeta, ta zbeži, Blaž za njim, a France stoji in govori sam seboj, naj le Blaž sam lovi. Polonica, videvša ta prizor, vprašuje vsa prepadena Franceta, kaj da hoče Nandetu? France jej odgovarja, da lovi stric Nandeta, ker je ta rokovnjač. Polonica bolestno zavpije in zbeži v vežo.

Tretje dejanje nam kaže sobano pri sodniku Gavriču. Tu so zbrani v posvetovanje sodnik Gavrič, dr. Burger in oskrbnik Kolovec, Poljak. Zdaj ugibajo, kako bi zatrl rokovnjače. Najhujši nasprotnik jim je mladi Poljak, Konečno vendar nekaj ukrenejo ter se poslavljajo. V tem prideta g.a Poljakova, vdova pl. Basaj in Rezika, Gavričeva hči, katero misli vzeti za ženo Poljak. Vsi se pozdravljajo. Gospodje odhajajo. Ko ostaneta Poljakova in Rezika sami, pripoveduje gospa, da je bila dvakrat omožena. Prvič z generalom pl. Basajem ter imela sina Ferdinanda. Drugič z inženirjem Poljakom ter imela sina Štefana. Ferdinand je postal tudi inženier. A naenkrat so ga obdolžili, da je ukradel nekemu Brnjaču več sto tolarjev. Zato so ga utaknili v vojake. Od tu je bežal in od tedaj ni nihče več čul o njem. Ko pripovedujejo to, nastopijo Poljak, komisar Mulej in Blaž, kateri je prišel ovadit rokovnjače. Poljaku daje tudi neko pismo, ki ga je pisal Nande Polonici. Poljak spozna pisavo svojega zgubljenega polubrata Ferdinanda ter ostrmi silnega začudenja in boli.

Četrto dejanje se vrši na Rovih pri Hudmanovi Jeri. Tja pride Blaž že pijan, a ko pije tu in poje, napadejo ga rokovnjači, katerim je povedal Rok, kje ga najdejo. Vsi skočijo nanj in ga ubijejo.

Na to nastane sprememba. Predočuje se nam divja soteska s skalovjem in prepadi. Tu leže rokovnjači, pijejo, pojejo, kvartajo. Mej njimi je tudi žensk.

Zdaj nastopi Tonček ter prinese Nandetu (Grog) neko pismo, v katerem se ga opozarja, da isti večer Francozi popeljejo mimo

denar. Za tem nastopa Rok ter pripoveduje Grog, da je mej Francozi neki Vernaz, kateri je bil prej Bernjač. To silno razburi Nandeta. Skliče vse rokovnjače, jim zapove oropati francoske kase, a nekega častnika, ki ga pokaže Rok, pa morajo dobiti živega.

Rokovnjači res napadejo Francoze, jih oropajo in Vernaza pripeljejo živega Nandetu. Ta stopi pred njega ter ga vpraša, da-li ga pozna? Vernaz ga spozna ter prosi: »Miloš pl. Basaj!« A Nande pove zdaj, da ni več pl. Basaj, temveč Grog. A tega je kriv on, Bernjač, ker mu je podtaknil 500 tolarjev, ga tako obdolžil tatvine ter mu s tem vzel čast in mu zapeljal nevesto. A soditi ga noče on, temveč sodijo naj ga rokovnjači sami. A ti ga vržejo v propad.

Peto dejanje je pisarna na gradu Kolovecu, kjer je vhod v ječo. Tu sta Poljak in komisar Mulej, kateri javi, da pripeljejo rokovnjače, katere so vjeli. V tem nastopata, vkljenjena, z vojak, Nande in Tonček Obloški. A za tem prineseta še dva vojaka mrtvega Rakoveca. Sojeni bodo zato, ker so napadli francoske kase. Vrniti se pa morajo vsi v Kamnik, le Nande ostane v ječi na Kolovecu, ker so ga vjeli na Paleževini, ki spada pod Kolovec. Brata ostaneta sama. Štefan si ne upa pogledati Ferdinanda. Konečno premaga bratovska ljubezen in Štefan pozabi vse dolžnosti svoje kakor uradnik ter pomaga Nandetu, da beži iz ječe.

Konečno je sprememba, kjer je Nande zopet sloboden ter kliče svojo Polonico, naj hitro bežita. Polonica gre zopet v hišo, da pozdravi še enkrat svojo mater. V tem nastopijo komisar Mulej in več vojakov. Nande se noče podati živ, zato ustrelji na komisarja; a ta zopet Nandeta, kateri se zgrudi mrtve na tla.

To je v kratkih potezih vsebina. A da vidite, kako se vse to lepo razvija, pridite v nedeljo dne 2. junija v Barkovlje!

K. P.

Pismo.

Dragi Jože!

Že dolgo Ti nisem nič pisal, — ne zameri! Saj veš, kakšni smo! Če bi ne bila danes sabota, pa bi bil gotovo — kateri drugi dan, in ti bo moral še čakati na ta moj list!

Zdaj pa pride še najlepša. Zdaj, ko sem začel pisati, pa ne vem, kaj bi Ti pisal! Temu je vzrok — že veš kaj! Kaj drugega, nego sabota!

No, naj bo, začnimo! Ali — kje? — Vraga, saj res: kaj bi Ti pisal? — Ho, ho, jo že imam! — V prvo vedi, da imamo pri nas, mi, tu, v Trstu, električni tramvaj. Tega Ti menda še ne veš. Ta tramvaj vozi in zvoni po vsem mestu, kakor obseden. Vozove ima jako lepe; navadno vozita celó po dva skupaj, ob nedeljah pa kar po trije.

Mislilo se je, da bo, ko odpravijo tramvaj s konji, — golaš boljši in ceneji; pa smo se varali! Ceno ima ravno isto, samo da je golaš slabši in da so porcijoni nekoliko bolj stisnjeni.

Nadalje Ti povem, da imamo mi v Trstu tudi svoje »Orglee«. Ti, seveda, ne veš, kaj in kako so prav za prav te »Orglee«. Te »Orglee« orgljajo samo zvečer tam pri »Francu«, pri eni okrogli mizi na desno, kakor se »noter pride«.

Šef teh »Orglee« se imenuje Francelj, ki pravi, da vzame patent nanje in ki se je tudi izjavil, da bi te »Orglee« kar v Pariz na razstavo transportiral; ker pa je razstava že zaprta, ne pojdejo — vsaj za letos ne — »Orglee« v Pariz.

Če bi šle »Orglee« v Pariz, bi hodila »Rula« vedno tri korake pred njimi kakor »batištrada«. Tega pa morda zopet ne veš, kaj je to: batištrada! Če hočeš, da ti to stopi prav plastično pred oči, moraš si ogledati kakov imeniten tržaški pogreb. Spredaj pred sprevedom hodi mož, in kaže pot tja, kamor pojdemo enkrat vsi in kjer — ni muh! Takov kažipot v smolo je tudi naša »Rula«. Zdaj veš, zakaj sem rekel »Rula«: »batištrada«!

Pravijo, da »Orglee« ne morejo naprej brez »vipavske župe«; zato misli šef Francelj napeljati iz Vipave »lor« iz kavčuka po zraku, ki se bo po njem stekala »župa« v »klobuke«, ki ga bo nosila »Rula« na glavi. Kadar je »Rula« v največji ekstazi, tedaj drgne celih devet pod ničlo.

Kako »Orglee« napredujejo, to izerpiš takoj iz naslednjega odlomka neke pesmi, ki

je bila zložena radi numare 309, ki je hotela, da bi en orglarski meh počil.

Odlomek tiste pesmi slovi:

„Ko orglarski, ta divni glas
Presega vsaki kontrabas,
Flavto, vjolo, klarineto,
Organeto in trompeto.
Presega tudi vsak vjolin,
Pianoforte in pijanin.
Leierkosten nič ne more,
Še harmonijum jih ne zmore;
Kitara, citre, cimba, čelo,
Vse skupaj ne bi lepše pelo.
So orgle na svet le ene,
Še David s harfo jih ne vžene“.

Torej iz tega lahko spoznaš, kaj so »Orglee«.

One napravijo v drugi polovici meseca julija skupno s »Povžem« tourné jo po vsej Kranjski deželi; a kakor se čuje, bodo gostovale posebno v belokranjski stolici, v Črnomelju. »Rula« bo nosila na tem izletu ta veliki boben v cilindru.

Natančen program o tem izletu Ti že naznanim svoječasno.

Se sliši, da misli Jože kupiti firmo »Orglee«, katero bi pribil na vrata oštarije, da bi ljudi mešalo še bolj, nego so že zmešani. Če bi enkrat Jože to dosegel, postane v par letih lahko kak »resta« — ura — ter bi se potem vozil, kakor kak »Anglež«, na avtomobilu brez konj.

Nadalje Ti naznanjam, da smo kupili v Trstu »Narodni dom«. Da boš vedel, kaka simpatija vlada sedaj mej tržaškimi Slovenci in Italijani, povedano Ti bodi, da imajo občinski »vigili« v »Narodnem domu« svoj pošto.

Če pojde tako naprej, ne bo dolgo, ko bomo imeli podružnično Ciril-Methodovo šolo v dvorani tržaškega občinskega sveta. To se zgodi prav lahko, saj šola je po dnevi, seje, burne ali pohlevne, so pa le zvečer.

Nekateri trdijo (pa ne vem, če je res), da misli tržaška občina pristopiti kakor akcijo-norica z najmanj 300.000 kron deležev k »Narodnemu domu«! — Ne ve se pa, ali bodo te krone dunajske ali — trnjeve?! Bomo videli!

Nadalje Ti še povem, da mislijo tržaški — seveda samo slovenski — diletantje vpriporiti »Rokovnjače« v Barkovljah dne 2. junija. Ta igra bi se lahko vpriporila v kakem tržaškem gledališču, pa se ne le zato, ker je sedaj prevroče v gledališču.

Jaz bi Ti še kaj povedal, pa ura je že ena, in »ta sitni« mi ne daje miru.

Pozneje enkrat Ti že še kaj sporočim. Le čakaj! Do tedaj pa bodi zdrav in vesel, ter vedi, da Te ima vedno rad

Tvoj

Jaka.

Brzjavna poročila.

Namestnik Gočss na Dunaju.

NUNAJ 25. (B.) Namestnik grof Gočss je danes zjutraj došel na Dunaj.

Ogledovanje vojaštva.

BRUCK OB LITVI 25. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je danes nadaljeval ogledovanje vojaštva, se izrekel prav pohvalno ter se povrnil na Dunaj.

DUNAJ 25. (B.) Cesar se je danes predpoludne povrnil iz Brucka ob Litvi ter se je podal v Schönbrunn.

Vojna v južni Afriki.

DURBAN 24. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Tristo ujetih Burov je odšlo danes s parnikom »Havarden Castle« na otok Bermuda.

Potres.

RIM 25. (B.) V Cuneo in okolici je bilo danes zjutraj ob 4. uri 59 minut občutiti močan potres, ki je povzročil veliko paniko; vendar pa ni napravil nobene škode.

MADRID 25. (B.) V Montribu so opazovali potres, katerega je bilo občutiti tudi v Granadi. V obeh mestih je potres povzročil paniko. Več hiš in mnogo zidov se je porušilo. Ob življenje ni prišel nikdo.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 25. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Pekinga dne 23. t. m.: Na današnjem sestanku diplomatskega zbora so se posvetovali v prvi vrsti o amortizaciji dolga, ki se ima najeti, in o sličnih stvareh. Po dobrih sporočilih je Kitaj pri volji odpreti državo trgovini in naseljevanju tujcev ter dovoliti tudi druge trgovinske udobnosti, kakor prepustitev domačih vod za plovbo, v poravnavo za podporo od strani vlasti v olajšanje plačevanja odškodnine za vojne stroške.

Trgovina in promet.

Brzjavni in telefonski promet mese-
ca aprila 1901. — Na e. kr. brzjavni po-
stajah poštnega ravnateljstva tržaškega bilo
je meseca aprila 1901 in sicer:

na Primorskem:	
oddanih	55408
došli	58311
tranzitujočih	171536
vseh brzjavk	285255
od teh jih odpada na Trst sam:	
oddanih	34797
došli	35993
tranzitujočih	158816
vseh brzjavk	229606
na Kranjskem:	
oddanih	7901
došli	10131
tranzitujočih	15276
vseh brzjavk	33308

Telefonski promet:
V interurbanem telefonskem prometu
bilo je pogovorov v istej dobi:

v Trstu	2174
» Opatiji	819
» Pulju	152
» Ljubljani	231
V lokalnem prometu govorilo se je:	
» Trstu	310000 krat
» Pulju	6154 »
» Gorici	6750 »
» Opatiji	4039 »
» Ljubljani	20760 »

V Trstu, dne 17. maja 1901

Poslano. *

V svojem poslanem v cenj. Vašem listu
prijel je tovariš Lončar veliko «laž», katero
sem bajt zagrešil jaz s tem, da sem trdil, da
smo se opravičili pri čenih češke podruž-
nice slov. plan. društva.

Piša tam, da je šel k gospodu doktorju
Chodounskemu, predsedniku omenjene podruž-
nice, ter ga je vprašal, »smo se li opravičili
pri njem?« Gosp. doktor da mu je odgo-
voril, da ne!

Prasam tov. Lončarja: misli li, da je g.
doktor Chodounsky jedini čen podružnice?!

Nimam-li pravice pisati, da smo se opravi-
čili pri čenih omenjene podružnice, ako
smo to storili pri drugih členih?!

Da smo to «morda» storili — in sicer
pri g. F. T., ki je, kakor je to tov. znano
Lončarju — tudi čen podružnice, piše sam
v svojem poslanem!!

Kje je torej laž?
V istini smo se pa opravičili pri drugih
členih, nego pri omenjenem gospodu. Kmalu
po onem planinskem večeru so smihovski
akademiki priredili akademijo v prospeh češke
koče pod Grinovecem.

Narodnjaka Lončarja ni bilo
tam!

Ker smo slučajno prvega srečali gospoda
nečaka doktorja Chodounskega, profesorja, se-
daj na gimnaziji v Benešovem, opravičili smo
se pri njem v prisotnosti dveh znanih členov
podružnice, in to, ker smo opravičeno bili
prepričani, da omenjeni gospod razodene to
naše menenje gospodu doktorju, v katerega
društvo je vedno, kadar je v Pragi.

Značilno za tovariša in bodočega profe-
sorja Lončarja pa je, da je porabil «laž», na
kateri niti najmanj ne temelji moj dotični
dopis, za »poslano« proti meni.

Dostojno orožje, dostojno slovenskega to-
variša-akademika!!
V PRAGI, dne 22. maja 1901.
Milan Gorišek,
cand. iur.

* Za članke pod tem naslovom uredništvo ne
odgovarja.

Podpisani odvetniki nazna-
njajo, da bodo imeli od 1. ju-
nija t. l. naprej svoje pisarne
odprte ob delavnikih od 8 ure
zjutraj do 4 pop., ob nedeljah
in praznikih pa od 9 predp.
do 12 op.

Trst, dne 18. maja 1901.
Dr. Josip Abram, Dr. Gustav Gregorin,
Dr. Matej Pretner, Dr. Otokar Rybar.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko dolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatelj je poštne prosta.
Prezema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Ker občni zbor, sklican na 19. maja
t. l. po §. 49 zadr. pravil ni bil sklepčen,
sklicuje se v smislu istega §.

IX. redni občni zbor

Tržaške posojilnice in hranilnice
registrovane zadruga z omejenim poroštvom
kateri bode

v nedeljo dne 2. junija t. l. ob 10. uri predp.
v prostorih posojilnice („Slov. Čitalnica“)
ulica San Francesco št. 2, I. n.

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Razni predlogi.*
5. Volitev nadzornišstva.

K obilni udeležbi vabi

Načelnštvo.

TRST, dne 23. maja 1901.

* § 50. Vsak zadrugnik sme pri obnem zboru
staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.
O teh predlogih pa občni zbor ne more precej
sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v
pretes, ali, če se morajo izročiti posebnemu odseku,
ali nadzorstvu, ali pa načelnštvu, da se o njih poroča
na bodočem obnem zboru. Ti predlogi se morajo
potem postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
dvorni založnik Nj. Sve-
tosti papeža Leona XIII
v Ljubljani.
Podpisani si usoja na-
znaniti Vašemu blagorodju,
da se je doposlana mi
tinktura za želodec rabila z
dobrim uspehom pri želod-
nem ter črevesnem ka-
taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
GRADEC, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov
Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
Ljubljana.

Ze mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v
črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav
izvrstnim uspehom. Z odličnim spoštovanjem.
Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.
Don Peter Franceschini,
duhoven.

Podpisani naznanjam slavnemu občn-
stvu, da kdor vkupi pri meni

gumijeve trakove

„EXCELSIOR“
(z varnostno znamko)

temu jamčim, da isti vstrajajo pri cep-
ljenju ameriških trt. ukljub dežju
in solcu, 14 dni.

Kdor jih potrebuje, naj jih pi-
smeno naroči pri

FRANU MEDENU, trgovcu
v Sv. Križu pri Trstu.

Gospodična

želi stopiti z omikanim gospodom v
korespondenco v slovenskem jeziku.
Dopisi naj se pošljejo pod šifro „Zorka“
Trst. (glavna pošta) pošte restante.

Ljudska kuhinja

na obznanem kraju mesta, z lepim prostorom
se odda takoj v najem ali pa prodá z vso
aripravo in dekretom vred. Natančen naslov
se izve pri naši upravi.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst

TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vlogal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
Borovlje (Ferlach) Koroško

svoje najboljše in zanesljive puške vseh sistemov
in kalibrov. Znamenite in oestrorelne puške za
šibre, risanice, lovske kratke puške in dvo-
cevkve za cele krogle iz dobrega kovanega macerijala,
najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
plačno in franko

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo št. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slo-
vencei! V mojej zalogi vdobite na izbor
najcenejše in okusno izdelano obuvalo.

Sprejemam tudi naročbe po meri.
Za mnogobrojne naročbe se toplo pri-
poroča

Lovrenc Vodopivec.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%
na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
poldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Za Birmo!

Podpisana priporoča iz svoje trgovine z
likerji in sladčičarno

v ulici Belvedere št. 31

MARSALA I. znamka Aula & Vergilio,
od profesorjev priporočena. **RUM I.** in **II.**
vrste (Jamajka) v izvršnih buteljkah, **Ciper**
prastari. Sprejemajo se raznovrstne naročbe o
priliki birmo: za likerje, torte itd.

S spoštovanjem
Josipina Gulic
lastnica.

Spretnega pisarja

sprejme s 1. junijem t. l. odvetnik dr. Matej
Pretner v Trstu, Via Cassa di Risparmio
številka 7.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje
za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 : Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 : Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I.
II., III. IV. razreda; prevzi mrličev v tu-
in inozemstvo; katafalki v cerkvah za po-
grebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-
črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.
Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in
najbogatejših; krst iz trdega lesa s ko-
vinskimi okrasji; krst iz vložene cinasto krsto
ali brez nje; lesenih krst; belo in črno
lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v por-
celanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz
atlasa organin, umetnih cvetic, napisov
zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih po-
grebnih predmetov.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghenga št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah
iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),
Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal
ul. Torrente. Podružnica Piazza

Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek
za moške in dečke in sicer priporoča za binkostne
praznike in birmo: obleke za moške od gld. 6,50
do 24, za dečke od gld. 4,50 do 12, suknene jope v
velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld.
1,80 do 4, volnene goldinarjev 4,50 do 9. Velik
izbor površnih, sukenj v modernih barvah od gld. 9
do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od
gld. 2,50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
nižjih cenah. Hlače od moškega (alodjeva koža) za
delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v
Kormiu od gld. 1,30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za de-
lavce gld. 1,20. Velika zaloga snovij za moške na
meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo
z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Operatèr kurjih očes.

(Kalist)
van specialist Giordani, ima svoj ambulatorij v
Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6 pop.
ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstra-
nitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj
kompliciranih slučajih na poseben način in brez
nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju
1 krona, na domu 2 kroni.

Zalogo

vsakovrstnega jedilnega olja in kolo-
nialnega blaga na drobno in na de-
belo kakor tudi naročbe v okolico in na deželo
priporoča udani **Anton Černe**, v Trstu, ulica
Benvenuto št. 2.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica

Veturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh
slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V
zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime
in platno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mèbljev, kovčkov, potnih
torb po cenah, da se ni bati konku-
rence.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega,
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%.

Urajuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263,563
Poštno-hran. račun št. 837,315.

RESTAVRANT

S PRENOČIŠČEM

na Opčinah

odpre podpisani z jutrnjim dnem v hiši
gospoda Jamška št. 174. Sobe so lepo
meblirane, postrežba bo točna. Točila se bodo
razna vina najboljše kvalitete, posebno teran
I. vrste, potem Dreherjevo pivo. Kuhinja
izborna. Priporočuje se mestnemu občn-
stvu in onemu na deželi za obilen obisk se
beleži udano

Josip Vouk.

Prodaja gostilne ali oddaja v najem.

V mestu Rudolfovem (Dolenjsko) je dobro poznana gostilna in hiša za zalogo piva prodati ali pa s 1. dec. t. l. oddati v najem za več let. K gostilni spada senčnati vrt s krasnim razgledom, zaprtim kegljiščem, ki se po zimi lahko kuro, ameriška ledenica in velike kleti za vino z vsem potrebnim. Več se poizve pri lastniku **Maks Brunner-ju v Rudolfovem (Novomesto).**

Kdor potrebuje žaluzije, tkane lesene ali pletene rolete, železne ali lesene zatvornice za prodajalnice, naj se obrne naravnost na

Prvo hrvatsko tovarno žaluzij roletov, lesenih in železnih zatvornic in kartonaže

G. Skrbić

ZAGREB

Medulićeva ulica številka 16.

Ceniki brezplačno in franko. Vajuje se potovalnih zastopnikov, ki zatevajo denar v naprej.

Veliki krah!

New-York in London nista priznala evropski celini ter je bila velika zaloga tuje srebrne prisiljena, oddati vna-jem zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem iz dobre naloge. Pošiljam torej vsakomur lepe predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nžev o pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriških pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavskih žlic;
- 1 komad ameriška patent. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6.60. Vsek teh 42 predmetov je popred stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6.60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezuje se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrni brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno.

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19.

Posilja se v provincijo proti povzetju, ali če se zneke naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z raven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina.)

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku

8 pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanec, dakan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Fragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Elizabethine ulice 5.

IVAN TOMAŽIČ

trgovec.

Trst. — Ulica Molino a vento št. 3 (prej I. Prelog.) — Trst. (Blizu trga stare mitnice stara cesta na Reko).

Priporočam slavnemu slovenskemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi svojo

ZALOGO JESTVIN

katero imam vedno dobro preskrbljeno z raznovrstnim blagom, kakor moke, otrobov, koruzo, ovsu, kave, sladkorja, riža ter drugih domačih in tujih pridelkov, kakor tudi najfinjše testenine iz prve slovenske tovarne **Znideršič & Valencič v Ilr. Bistrici.**

Nadalje imam tudi najboljše dvakrat rafinirano žveplo in modro galico (vitrijol). Vse navedeno blago dajam po najnižjih cenah, tako, da se ne bojim nikakoršne konkurence. S poskušnjo se lahko vsakdo prepriča! Hvaležno sprejemam tudi naročila ter se postavijo na dom oziroma na postajo v Trstu po povzetju. Ker bom stregel le z dobrim blagom in zmernimi cenami, se nadejam da me bo slav. občinstvo v mestu in deželi podpiralo, se beležim udani

Ivan Tomažič.

N.B. Moja zaloga je prva in edina v Trstu s samo slovenskim napisom.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

najnovjšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo: zajamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice proti peronosperi

„SYPHONIA“

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Avtomatična brizgalnica.

Stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za mastiti in obirati grozdje, stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji na poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje.

Dunaj. II./1. Taborstrasse št. 71

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi in srebrnimi kolajnami in pohvalnimi pismi.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer se nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

Velika zaloga

po nečuvno

nizkih cenah.

Nova kolesa I. vrste od

K 150.— višje. Kolesa

za dame z ravnim okvir-

jem, dobrim gumijem K 65.—, 80.—, 90.—,

100.—. Pneumatični, gumijevi nadkrovi, dobre

vrste K 9.—. Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi

deli jednako po ceni.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravnější šivalni stroj na roko „The Jewel“ šiva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Cela sestava je od železa in jekla, fino poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivan-kami, posodico, ključem in potegovalcem vijakov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno šev K 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon, dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon. 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavala, 2 dvojna mehla z okovi od jekla, odprt klavirski od niklja, močan, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priročna. Cena s solo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovjšje, velika novost! Fotografični popoln stroj gl. 1.90 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletne stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljico gl. 1.90. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi gl. 3.—. Za zunanje naročbe se zaračuna zaboj 35 novč.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Prodajalnica svečarne Zanchi Ivan Godina

se je premestila z velikega trga v ulico Riborgo št. 27

kjer ima v zalogi velik izbor sveč, velikih sveč in toč od čebelnega voska, kakor tudi I. II. in III. vrste po nedosegljivih konkurenčnih cenah. — Zaloga stearinskih sveč in mila prvih tovarn po tovarniških cenah.

NB. Vkupeje se po zelo ugodnih cenah pristen vosk, voščine in stearin kakor tudi ostanki porabljenih sveč.

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo po morju, in pri obrtnijah, tako nove kakor poprave bodisi iz jednostavnega ali dvostranskega pleha, zinka, lamarina, medi bakra, pakfona itd.

Ivršuje kopke in sisaljke po naročbi. Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd. Vse po najnižjih cenah.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspenzori, elektroterapični aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurški zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Pozor!

Častim si naznajati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbljena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počesčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Trgov.-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrežuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poročstvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnice na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Preskušeno najuspešnejše sredstvo za zatiranje uničevanje mrčesov in žuželk na trtah, sadnih drevih, zelenjadi in cveticah itd. itd.

DREVJU NEŠKODLJIV

Prodaja se iz lastne

Tovarne mila

F. FENDERL & Co. v TRSTU

ul. Limitanea 1. Telefon 430.

V Gorici: pri g. Frideriku Primas

Travnik št. 6. (Dvorščak); na Opčinah: pri Frideriku Cumar.

Navod za uporabo „Agricol“-a z mnogimi priročniki se pošlje na zahtevanje brezplačno.

Zaloga

dvojno rafiniranega romanskega in cesenskega žvepla, angleška modra galica, „AGRICOL“ za uničevanje mrčesov na trtah, drevju in zelenjadi, elastični trakovi za cepljenje trt in mehla za žveplanje ter gumijeve cevi. — Vdobjiva se po cenah, da se ni bati konkurence v mirodilnici

Emilijo Cumar pok. Friderika

ulica Belvedere 37, podružnica na Opčinah 212

Telefon št. 1083.

Velik izbor šip, žebeljev, barv, mineralnih voda, esenc, čopičev, mila, sveč, olja, firnežev, kemičnih izdelkov itd.